

SJØFUGL- RESERVATER i Rogaland

FYLKESMANNEN
I ROGALAND

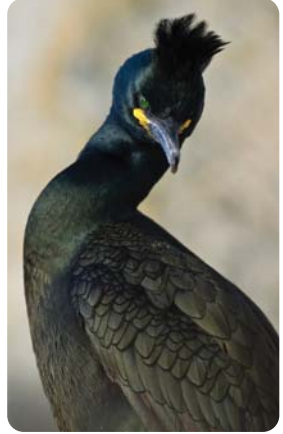

Jæren
våtmarkssenter

MOSTUN • ORRE • KVASHEIM

Hva er sjøfugl?

Sjøfugl er en stor gruppe fuglearter som omfatter måker, terner, alker, dykkere, vadere, ender og gjess. Sjøfuglene lever i hovedsak ved kysten og på havet, og det er her de fanger mesteparten av maten de spiser. Vinterstid er de ofte å finne ute på det åpne havet.

▲ Toppskarv hekker på de ytterste holmene på Rogalandskysten.

◀ Tjeld – karakteristisk sjøfugl langs Norskekysten.

Foto: Roy Mangersnes

Sjøfuglene befinner seg øverst i en næringskjede som begynner i havet. Her spiser sjøfuglene krepsdyr, bløtdyr og fisk som de plukker i sjøoverflaten, stupdykker etter eller svømmer under vann for å fange. Rogaland er et svært viktig fylke for sjøfugl både sommer og vinter. Her finnes den største konsentrasjonen av sjøfugl i hele Sør-Norge.

Ternene har hatt en dramatisk tilbakegang. Foto: Roy Mangersnes

Hvordan står det til med sjøfuglene?

Mange av sjøfuglbestandene har endret seg en god del gjennom de siste 50 årene. Flere arter som tidligere var svært vanlige, er nå nesten helt borte. Det skyldes i hovedsak at fuglene ikke finner nok fisk i sjøen til ungene sine. Når det er for lite mat, går produksjonen av unger ned. Matmangelen har vedvart over flere tiår, og har resultert i en katastrofal svikt i hekkebestandene. Dette har særlig rammet alkefugler som lomvi og lunde, men også terner og de fleste måkeartene.

Fiskebåt og måker ved Kjørholmane naturreservat. Foto: Roy Mangersnes

I tillegg til matmangel blir mange fugler drept i fiskegarn, av oljesøl eller av mink. Ferdsel og forstyrrelser i hekkeområdene bidrar til å forverre situasjonen for mange arter. I et forsøk på beskytte de mest utsatte og sårbare bestandene er det flere steder organisert jakt og fangst på mink. Mink er et rovdyr som kan volde svært stor skade på hekkeplassene. Noen arter klarer seg bra for øyeblikket. I Rogaland gjelder det blant annet grågås og skarv.

Alkekonge Foto: ESK

Det er dessverre ikke uvanlig å finne alkekonger på Jærstrendene som har omkommet av matmangel.
Foto: Erling Sømme Kielland

Derfor har vi opprettet sjøfuglreservater

Sjøfuglene er sårbare i hekketiden. Ferdsl og forstyrrelser kan føre til tap av egg og unger. For å beskytte sjøfuglene er flere viktige hekkel-plasser vernet som naturreservat. Reservatene er vernet etter Natur-mangfoldloven og er vår strengeste verneform. Her er det forbud mot ferdsl i hekketiden fra 15. april til 1. august. I fuglefredningsområdene er det forbud mot jakt hele året. I noen fuglefredningsområder er det fri ferdsl, i andre er det ferdslsforbud i hekketiden. Hvilke kan du se på kartet.

Naturreservatene er merket med skilt. Foto: Vegard Ankarstrand

Andre verneområder for sjøfugl

De fleste reservatene for sjøfugl består av øyer, holmer og skjær. I tillegg til disse er også en rekke våtmarker i Rogaland vernet. Flere av våtmarkene er gruntvannsområder i sjøen og innsjøer som ligger nær havet. Våtmarkene er viktige for mange sjøfugler, bl.a. som raste- og hvilesteder under trekk, men også som hekkeområder. 23 av våtmarkene i Rogaland har internasjonal vernestatus etter Ramsarkonvensjonen og går under samlebetegnelsen *Jæren våtmarkssystem*.

Besøk Jæren våtmarkssenter Mostun–Orre–Kvasheim

Mostun natursenter, Stavanger - utstillinger, filmvisninger, informasjonsdisk m.m. Åpningstider på mostun.no

Friluftshuset Orre, Klepp - utstilling om Jærestrendene landskapsvernområde. Åpningstider på jarenfri.no

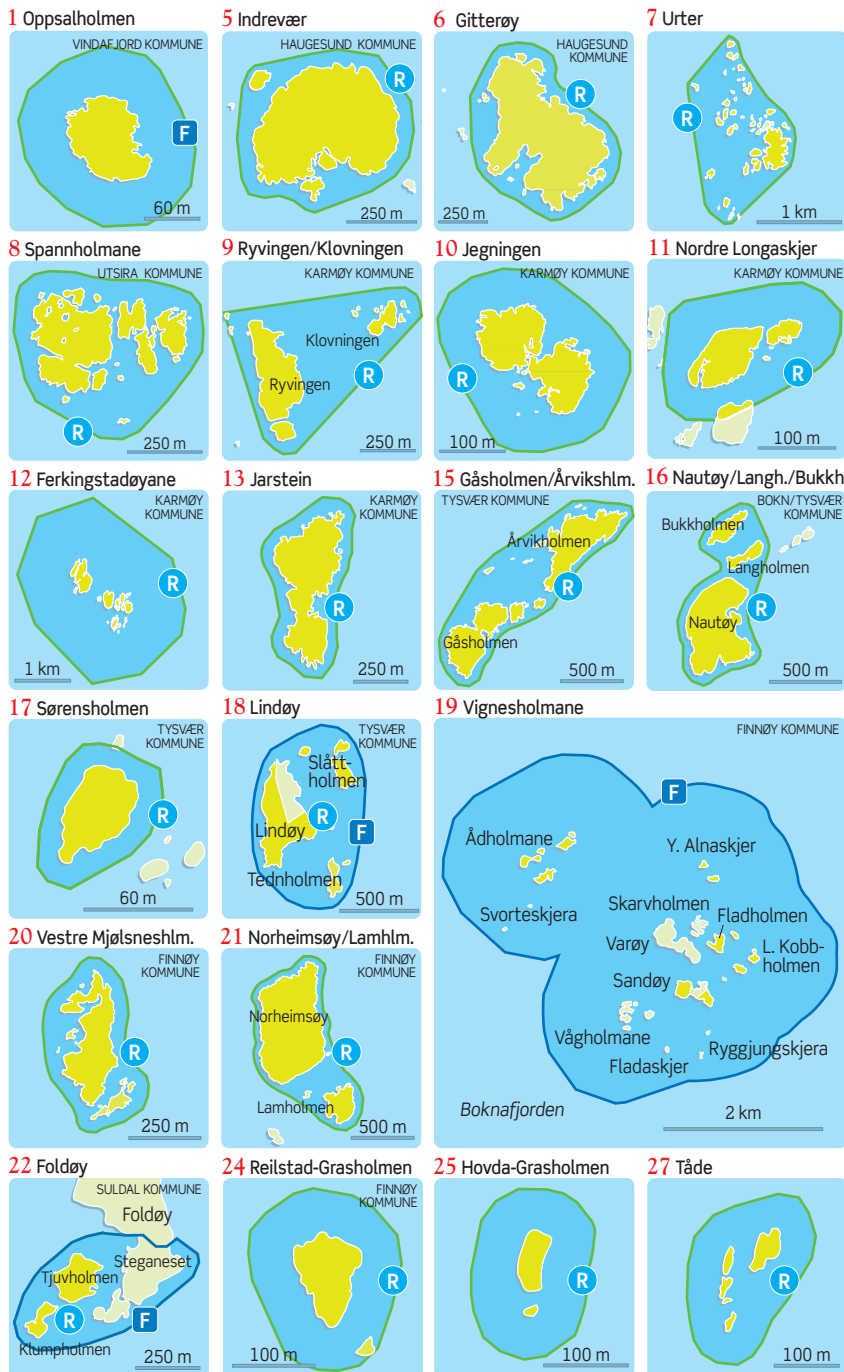
Friluftsfyret Kvasheim, Hå - utstilling om Jæren våtmarkssystem (RAMSAR). Åpningstider på friluftsfyret-kvasheim.no

Oversikt over verneområder for sjøfugl

Sjøfuglreservater og fuglefredningsområder

■ **R** Sjøfuglreservat
■ **F** Fuglefredningsområde
■ **F** Fuglefredningsområde med ferdselsforbud 15. april–1. august
— Vernegrense sjøfuglreservat
— Vernegrense fuglefredningsområde

Vernebestemmelser

- (her kun de viktigste)
- Ferdsel på land og sjø nærmere enn 50 m er forbudt fra 15. april–1. august. Dette gjelder også i enkelte fuglefredningsområder.
 - Jakt og fangst er forbudt fra 1. mars–1. september i noen reservater og i alle fuglefredningsområder hele året.
 - Det er ikke lov å skade plantelivet/skade eller forstyrre dyre- og fuglelivet.
 - Oppføring av bygninger eller andre inngrep er ikke tillatt.

Fullstendige verneregler finnes på nettsidene miljodirektoratet.no, temakart-rogaland.no og lovdata.no. Du kan også finne informasjon på fylkesmannen.no/rogaland

Brudd på vernereglene meldes politiet, tlf. 02800.

Jakt

Verneområder - ikke vist på detaljkart:

2 Ilholmane	R VINDAFJORD KOMMUNE
3 Tednholmen	R KARMØY KOMMUNE
4 Skåreholmen	R HAUGESUND KOMMUNE
14 Brennevinskjeret	R BOKN KOMMUNE
23 Kattholmen	R FINNØY KOMMUNE
26 Kyrkjeskjeret	R FINNØY KOMMUNE
31 Litle Marøy	R STAVANGER KOMMUNE
38 Raunen	F HÅ KOMMUNE
45 Rott	F SOLA KOMMUNE

- I fuglefredningsområdene i skjærgården eller langs Jærkysten er det jaktforbud hele året, men ikke ferdselsforbud.
- I reservater der det ikke er jaktforbud hele året, skal jakten skje i henhold til villtoven og til de jakttider som til enhver tid gjelder.
- Sjøfuglarter som ikke er jaktbare, er totalfredet hele året.
- Det er forbudt å drive jakt fra motorbåt nærmere land, øyer og holmer enn 2 km.

Rogaland har i tillegg flere vernete våtmarksområder og en rekke fuglefredningsområder langs Jærkysten som enkeltvis og samlet har stor betydning for sjøfuglene våre.